

O Husovi se vytrvale lže

[Libor Halik](#) 9.7.2015 10:05

Několik historických lží o Janu Husovi (1948)

I. Hus se narodil v Husinci u Prachatic

Jan Hus se narodil asi roku 1371, a to nikoliv v Husinci u Prachatic, jak se donedávna obecně věřilo [a stále věří], nýbrž v Husinci u Klecan. **Eneáš Sylvius** o něm napsal, že pochází „ex villa Hus“, t. j. ze vsi Husince. Jihočeský Husinec byl městečkem s tržním právem, a taková osada sluje kronikářům vždy oppidum, nikoliv villa. Husinec klecanský měl jen tři poddanské usedlosti a byl majetkem svatojirských jeptišek.

Když **M. Konác z Hodišťkova** r. 1510 vydal Sylviovu „Českou kroniku“, leccos v překladě poopravil, zvláště pro ostré výrazy proti husitskému kacířství volil obraty nezávadné; ale údaj o jeho rodišti nechal nezměněný, že podle „vesnice Hus“ jméno přijal.

Nově objevené prameny zprávu Sylviovu potvrdily. **Nibling**, opat kláštera v Ebrachu u Bamberka, jenž byl v Kostnici členem komise vyšetřující Husa, napsal o něm, že je narozen „ex villa Bohemia eprope Pragam, quaedicitur Huss“ – v české vsi blízko Prahy jménem Husinec. V Ebrachu zemřel opat a tři mniši cisterckého kláštera v Nepomuku, kteří se do Ebrachu byli utekli, když byl nepomucký klášter od husitů zničen, takže kronikář Nibling byl zpraven od svědku přicházejících z Čech.

Dále brněnský augustinián **Jaroslav Haura**, rozený v Týnci nad Vltavou, v kronice psané r. 1744 o Husovi poznamenává: „Johannes Hussnatus Boemus de pago Hussinecz dicto non procul Praga“, t. j. Jan Hus rodem Čech ze vsi Husince nedaleko Prahy. Mimoto vypráví, že sám r. 1722 byl v jeho rodišti, a že na návsi viděl kamennou podobu velké husy. (A. Neumann, *Hlídka* 1924, 424)

Konečně **Meisterlin**, měšťan norimberský, dosvědčuje ve své kronice r. 1488, že Hus pochází ze vsi (aus dem Dorf Hussund von armen Leuten). Též je jisto, že Hus již jako hoch studoval v Praze. Dosud jeden vrch u Husince klecanského sluje „Na kazatelně“, na němž snad Hus lidu kázal, když opustil Prahu. Na Kralupsku ještě nedávno hoši zpívali: „Nedaleko Prahy stojí Husinec, kde byl zrozen Jan Hus, český vlastenec.“ (*Hlídka* 1930, 252) Mimo tyto je ještě několik jiných dokladů. (A. Neumann, *Čes. Slov. Bohovéd. V*, 133)

Augustin Sedláček, v českých dějinách velká autorita, jednou v důvěrném rozhovoru ve lnářském klášteře prohodil: „My, čeští historikové, víme, že Hus pocházel ze zchudlé zemanské rodiny, a to z Husince u Prahy; ale nemůžeme s tím na veřejnost, protože by nás národ za to... utloukl.“ (Hlídka 1934, 411) A chápeme proč. V šumavském Husinci se ukazuje rodný domek s pamětní deskou a vedle něho stojí protestantská modlitebna. R. 1869 se tam za velké účasti oslavovalo 500 leté výročí jeho narození. „Husova světnička“ je plná věnců, návštěvníci se zapisují do pamětní knihy a nelitostně střeží relikvie z almárky, v níž student Hus míval knihy. Na cestě do Prachatic je skála a na ní se ukazoval otisk hlavy, jež tam zanechal student Hus. Tedy hotové poutní místo, jež tradice obetkala legendárním předivem, cíl přemnohých poutníků, kteří se v skrovném pokojíku cítili ovanuti duchem velkého reformátora. A nyní na základě údajů, jež zanechali katoličtí kronikáři, věda tuto jihočeskou pohádku vyvrací, usvědčuje Husovy ctitele z klamu a bludu a husineckou svatynku jim do základů boří!

II. Hus byl asketického vzezření

Na náměstích, ulicích i ve školních knihách se nám naskytují vyhublé, přísné, postem a bděním zmořené podoby a nápis pod nimi hlásá, že umělec chtěl znázornit Husa. Hodnověrné prameny však nám o jeho podobě praví něco zcela jiného. Když byl betlémský kazatel roku 1412 nucen odejít z Prahy na venkov, pokoušel se působit jako misionář, kraje sem tam procházející. Učinil však smutnou zkušenost. Z Kozího si stěžoval listem nejvyšším zemským úředníkům takto: „Ježíš kázal šel jest, ne pyšně jel, jako nynější kněžíe jezdí. I já pohříchu jezdím a v tom svou nestatečnost vyznávám, že nechodím pěš kázat, jak můj Vykupitel chodil; nevím, pomůž-li mi to, že bych pěš tak daleko a tak brzo nemohl přijít.“ (Palacký, Documenta 721) **Augustin Sedláček** k těmto slovům poznamenává: „Odtud (z Kozího) do okolí jezdil kázat, lituje, že pro tloušťku těla nemohl pěšky choditi, jako činil Pán Ježíš.“ (Průvodce po památ. míst. okolí tábor., 15)

Ponětí o Husově podobě se udrželo i v lidové tradici jižních Čech. Když Hus vycházel z Kozí lidu kázat, opírával prý se o lípu, poněvadž byl postavy otlý a volný postoj ho namáhal. Tradici zjistil **profesor Bernard**, správce táborského musea; podle něho ji poznamenal Karel Rais. (Trochu vřesu, 74) Též na nejstarších obrazech je Hus znázorněn jako obtloustlý duchovní a bezvousý. Husova podoba se obestírá legendárním leskem k svádění prostoduchých lidí. Je to však podoba vyhaná a falešná, právě tak, jak ono poutní místo u Prachatic.

III. Hus měl značné nadání

R. 1393 byl [Hus] povýšen na bakaláře, r. 1396 na mistra svobodných umění neboli filosofie. V seznamu kandidátů, upraveném podle prospěchu je uveden Hus mezi 22 bakaláři na šestém, mezi 16 mistry na desátém místě. (V. Flajšhans, M. Jan Hus, 1901, 68, 74) To by svědčilo o prostředním nadání.

Dokud byli Stanislav a Páleč ve straně viklefské, byli oni jejími vůdci. Hus jimi byl zastíněn, poněvadž se jim duchem nevyrovnal. Stanislav a Páleč se vymkli ze svůdných sítí oxfordského sofisty a vystřízlivěli z opojení, jež přinášela četba jeho knih a důkazů zdánlivě pádných. Hus však, jenž byl k studiu Viklefa přiveden Stanislavem a z uznalosti jej proto vychvaloval do nebe, nyní svého učitele nejen nenásledoval, naopak po jeho odchodu sám postoupil v čelo strany.

IV. Hus byl chudým duchovním

Hus slovem i písmem hlásal, že duchovní mají být chudí jako Kristus a apoštolé. Bude-li církev chudá, bude i reformována; přestane svatokupectví a lakomství a do řad chudého kněžstva přestanou se tlačit lidé nepovolání. „Psi se o kost hryzú,“ píše v Postile „vezmi kost a přestanúť; nebud' zbožie u kostela, a nenalezneš k němu knižka“ (K. J. Erben, M. Jana Husi Sebrané spisy české II, 81) Tento ideální názor na církev se zdá svědčit o nejvznešenějších záměrech a nejryzejších úmyslech betlémského kazatele, jenž se za jejich provedení pustil v nerovný, ale slavný boj proti zesvětštelému a bohatému kléru. To se ovšem zdá; ale skutečnost byla zcela jiná.

Flajšhans vypočetl, že Hus měl mimo celé zaopatření 60 kop ročních důchodu, jež mu zbývaly skoro čisté. Píše doslovně takto: „Časem domohl se Hus slušného blahobytu; příjmy jeho rostly jednak z tax universitních, jednak z důchodů kaple betlémské, leccos mu vynášela příprava bakalaureandů a magistrandů, něco měl ze studentů betlémských – a tak vidíme, že Hus nabývá i slušného jmění... Počítáme-li příjmy Husovy všechny (k úroku z kaple ještě taxy universitní, platy žáků, nadace za mše, služné dvorní...), dostáváme ročně asi 60 kop, jež Husovi zbývaly skoro čisté: kaple mu dávala skoro úplné zaopatření.“ (M. Jan Hus, 143) Autor vydal dílo o Husovi r. 1901 a tehdy cenil 60 kop grošů na 6 000 K, což by po první světové válce činilo skoro 60 000 Kč. Též Pekař odhadoval tehdejší kopu grošů zhruba na 1000 Kč. (Žižka II, 6) Říšští poslanci naší republiky si odhlasovali r. 1919 60 000 Kč ročního služného; Hus měl nadto celé zaopatření.

Za Václava IV. náležela u nás církvi asi třetina vsí půdy; je to zajisté mnoho. Hus vybízela krále a pány, ať církevní zboží zaberou, a oni ho poslechli. Bylo by vděčnou úlohou, vypočítat, kolik čistého toto církevní jmění tehdy vynášelo. Nepochybná pravda však je, že kdyby každý kněz byl měl toliké příjmy jako Hus, že by to ohromné církevní zboží daleko nebylo stačilo. Mendikanti, to jest dominikáni a františkáni, neměli žádných příjmů, ti žili v naprosté chudobě. Dosti bylo kněží potulných, kteří se žádného obročí nedopídili, a jen málo bylo beneficií, jež by se výnosností rovnala Husovým nebo je převyšovala.

Každý vidí, že Hus od velkého církevního koláče nebyl odstrkován. Z církevních podpor vystudoval, a když dospěl, bylo mu práno. Již v 30. roce postoupil mezi nejbohatší duchovní. Co Hus, hlasatel reformy, dovolil sám sobě, to jistě nemínil odepřít jiným kněžím. Kdyby nynější kněžstvo se domáhalo celého zaopatření a k tomu pro každého po 60 000 Kč a kdyby při tom troufale tvrdilo, že žije podle zásad evangelické chudoby po příkladě prvotní církve, pak by se naše veřejnost tázala, zda je kněžstvo při zdravém rozumu.

Člověk vznešeného a urozeného smýšlení přeje sobě i jiným, a když chce být přísný, začne sám u sebe. Na katolickém knězi by nazvala naše veřejnost takové jednání pokrytectvím a farizejstvím, a jistě právem. O Husovi se však pravda zamlčuje a překrucuje, aby jeho svatozář nepobledla. Líčí se velké bohatství církve a o Husových důchodech se mlčí.

V. Hus právem vytýkal kněžím zlé mravy

Nejvíce je Hus od svých zbožňovatelů veleben pro neohroženost a přísnost, s jakou tepal zlé mravy kněžstva, které ho proto přivedlo k pádu. Přihlédneme k věci blíže. České kněžstvo bylo lepší než v jiných zemích, poněvadž rozkvět církevního života se u nás dostavil později než na západě. Mimoto se u nás již od polovice 14. věku objevil obrodný a opravný proud, štípený Karlem IV. a Arnoštem, udržovaný a prohloubený od jeho horlivých nástupců. Též

úřední záznamy o mravním stavu tehdejšího kléru ukazují, že duchovenstvo z největší části žilo příkladně. (A. Neumann, Prameny k dějinám v době předhusitské a Husově) Také Hus sice praví, že zná mnohé faráře, kterým není hoden obuv zouti a jichž paty pro svaté jednání by chtěl zulíbat (V. Flajšhans, M. Jan Hus, 171), ale máme důkazy daleko pádnější a výmluvnější. **Eneáš Sylvius** v Historií české píse: „Mužové vytrvalí, kteří buď vyhnanství nebo žalář nebo smrt pro zákon Kristův statečně podstoupili, panují s Králem svým v nebi, a takových se zrodilo v Čechách mnoho tisíc. Neboť jako zběsilost husitů české jméno zhanobila, tak zase stálost statečných mužů ve víře je oslavila. Není země, z níž by za našich časů vyšlo více mučedníků Kristových jako z Čech. (vyd. Jiřího Vičara, 6)

Duchovní byli topeni, stínáni, upalováni, rdoušeni, hladem mořeni, za třesuté zimy spoutaní na led vystrčeni, byly jim ruce, uši usekávány, jazyky za živa vyřezávány, vůbec všichni, kdo upadli Orebitům do rukou, byli do krve zraněni. Jen z dominikánského řádu bylo umučeno 300 osob. I řeholní panny byly ukrutně mučeny. (A. Neumann, Katoličtí mučedníci, 83) Husité se chlubil, že Žižka vlastní rukou usmrtil tisíc duchovních. (A. Chanovský, Vestigium Boem. Piae, 143) Utrakvista **Jan z Příbramě** vytýká Táborům, že „jsú kněžstva veliké množství zmordovali, spálili a zhubili. (Pekař, Žižka, 146) Počet zabitých katolíků byl od starých spisovatelů odhadován na 200 tisíc. (A. Chanovský, ibid.)

Důsledek odvozený z této hrdinné statečnosti je nasnadě. Kněžstvo zpustlé, jak je líčí Hus, nikdy se nedalo a nedá mučit a ukrutně týrat za víru, podle níž nežije; stačilo vyslovit jméno Viklefovo a byli zachráněni. Rozmařilou Capuou nevede cesta k vítězné palmě a míza mučednické krve neproudí ze stromu prohnílého a ztrouchnivělého. Církev v Čechách byla kvetoucí, bujela ctnostným životem, a proto v době pronásledování vyslala k nebi slavný voj Kristových mučedníků jako nikdy před tím a nikdy potom, a jako v té době žádná jiná katolická země. „I zuřili po celých Čechách i Moravě,“ píše **Ondřej z Brodu**, kdys přítel Husův, „zabíjejíce muže dobré a šlechtné, a sice především proto, že nechtěli přestoupiti k jejich pověrám.“ (A. Neumann, Katoličtí mučedníci, 81)

Síla tohoto důkazu ještě jasněji vysvitne ze srovnání doby husitské s luterskou. Když Luther strásl jho řeholních slibů a oženil se s vyběhlou jeptiškou, následovali přemnozí a přemnohé jejich smutného příkladu. Rychle svlékli a odhodili klášterní šat a oblekše světský, spěšně vepluli do přístavu manželství. Zcela jinak u nás za bouří husitských. Betlémský reformátor vykřičel kláštery chudé i bohaté za přístřeší hříchu a hnízda nepravostí, a hle, skutečnost ukázala, že to byly školy svatosti a štěpnice mučedníku. Člověk se dá týrat a zabít jen za to, co je mu milé a podle čeho žije.

VI. Mravy osob Husovy strany byly příkladné

[**Páleč** vytýkal Husovi, že] se ujímá i nejhorších světských i duchovních osob, jen když s ním souhlasí v jeho bludném učení, všechny bez rozdílu nazývá spravedlivými a hodnými. (*Hlídko* 1910, 264) Doklad Pálčova tvrzení máme v chování Husově ke králi a jeho dvořanům, kteří byli horlivými stoupenci jeho novot. Je známo, že jak Václav, tak i Zikmund nedělali úhonnosti svého života zbožnému a ctnostnému otcí Karlu velké cti. Jak sv. Jan Nepomucký tak i Jan z Jenštejna Václava otcovsky napomínali, aby se polepšil a varoval se zlých milců. (F. Stejskal, Sv. Jan Nep. I., 111) Betlémský kazatel se jich však nikdy nedotkl ani slovíčkem. Věděl zajisté dobře, že Václav miluje „krátkou spravedlnost“ a že s ním není co žertovat. Útočil tedy rozhorleně jen proti katolickému kněžstvu a proti klášterům. Napomenout krále k napravení života znamenalo zbavit se mocného ochránce a dotknouti se králových křehkostí bylo pokládáno v kruhu Husově za snižování království. (Pekař, Žižka, 235)

Je zjištěno, že **Jeronym** požíval se svými přáteli štědrého pohostinství na hradě Bítově, jehož majitel byl ve spojení s loupeživými lapkami. Není známo, že by jej Hus byl proto pokáral. Jeronym se přesto cítil povolán k velkému úkolu reformátora a byl Husovým nejoddanějším přítelem a pomocníkem. (A. Neumann, Hus podle nejnovější literatury, 30) Kdežto tedy Hus i zlé duchovní ve svém táboře přikrýval pláštěm ctnosti, útočil i na osoby úplně bezúhonné v protivné straně, připisuje jim věci nepravdivé, klepy a zevšeobecňuje jednotlivé přestupky. Z jeho utrhačných úst a z úst jeho pomocníků se rozléval neutuchající kalný příval obvinění, potup a pomluv. „Kde je kdo,“ píše **Páleč**, „kohos nezhanobil, či chování došlo před tebou milosti, kdo se dovedl skrýt před tvým jedovatým jazykem mimo tvé spoluapoštoly? Všichni ostatní neřestní, všichni zhoubní, jen ty s tvými spolutovaryš jsi ctnostný, jen ty vzdělaný, ty jediný učitel v Israeli.“ (Antihus, 4) Podobně **Ondřej z Brodu** vytýká bývalému příteli Husovi, že si zle vyjíždí i na pacholata, která nepatří k sektě viklefské, ale zato přimhuřuje oči nad křivopřísežníky, rouhači, vrahy, zloději a zhýralci, jen když se hlásí k jeho straně. (Palacký, Documenta, 520)

Už r. 1416 si stěžuje **Křišťan z Prachatic**, Husův pomocník, že na všech stranách vystupují jejich lžikněží, opilí, zhýralí a nad míru pohoršliví, kteří káží o chudobě a chtějí mítí příjmy kostelů a beze vši práce žítí v nadbytku. (A. Neumann, Církevní jmění za doby husitské) Byli to duchovní potulní, bez místa, kteří se vrhli na starověrné kněžstvo a vypudili je od jejich obročí a uvázali se v ně sami. Chudobou rozuměli, jako sám Hus, ochuzení jiných. – Asi deset let po smrti Husově psal **Mikuláš Biskupec** v postile o svém tábořském kněžstvu, že je mezi nim dosti těch, kteří přišli chudí, a naplnivše měšec zlatem, hodují, opatří si drahé šaty a ožení se. (Pekař, Žižka, 137) **Arnošt Denis**, francouzský kalvín, jehož láska k Husovi a husitství je velká, podal přece v zájmu pravdy o husitském kléru a tím o výsledku Husovy reformy soud přímo zdrcující: „I nejlepší z nich neměli žádného vzdělání, neznali ani obřadů bohoslužebných, přáli pověře a z nevědomosti šířili nauky nejspornější. Mnozí byli poběhlíky, mnohdy zločinci trestu uprchlími, zanedbávali všechny své povinnosti a svým osadníkům dávali příklad nejžalostnější; ačkoli nazdařbůh byli přijímáni všichni, kdož se nabídli, přece skoro všichni kněží spravovali dvě neb tři osady, mnozí pět i šest. Svou rozumovou a mravní prostředností kněžstvo pozbylo vši důstojnosti a vši neodvislosti. Ježto všechny církevní statky byly zabaveny, žili kněží jen z almužen pánů, kteří s nimi zacházeli jako se sluhy, najímající je na určitou dobu – i na čtvrt léta... (Konec samostatnosti české I., 313)

VII. Zikmundův gleit zaručoval Husovi návrat z Kostnice

Hus se měl držet Zikmunda a v jeho průvodu přijít na koncil. Jeho uvězněním byl ovšem gleit porušen, ale nesmí se zapomínat, že Zikmund v něm něco slíbil, co nebylo v jeho moci. Lidé podezřelí z kacířství měli být podle církevního práva uvězněni a souzeni. Zikmund právem očekával, že koncil učiní z ohledu na něho výjimku, kardinálové však na to nepřistoupili z obavy, aby Hus neprchl. Veřejné slyšení však mu povolili. Bezpodmínečný návrat do Čech gleit Husovi nezaručoval a Hus ho ani nežádal. Psalť Zikmundovi, že „neodmlouvá jako kacíř utrpěti, bude-li naň které kacieřstvie dovedeno“. (Palacký, Dokumenta, 69) Též **Pekař** je toho mínění, že jej gleit chránil jen před násilím a zatčením, nikoliv před právem a rozsudkem. Mimoto, byly-li mu zaručeny svoboda a nerušený návrat, nebyla jeho cesta k sněmu žádným hrdinstvím. (Č. Č. H. 1915, 406)

VIII. Husova činnost prospěla pražské universitě

Nejspolehlivější soud o lidech i jejich dílech nám podávají dějiny. Už dříve jsme uvedli hodnověrná svědectví, že Hus, jenž chtěl být reformátorem, vpravdě se stal největším zhoubcem církve ve své vlasti, jež odtržena jsouc od ostatního křesťanstva, chřadla a hynula. Hus však nezkažil jen církev, ale zničil i vysoké Karlovo učení. Slyšme opět nestranné svědectví kalvínce **Denise**: „Co si zachovalo toto proslulé učiliště z minulé své slávy a co se stalo se záměrem Karla IV.? Doufal zříditi tu velké ohnisko osvěty, jež by ozařovalo jak Německo, tak země slovanské a bylo místem, kde by se stýkala vzdělanost západní s východní: na chvíli se tyto tužby uskutečnily; z nejbližších zemí přicházeli žáci, tisíce studujících se tísnilo v universitních lavicích, a vysoké učení pražské závodilo s universitou oxfordskou a pařížskou. A nyní? Jeho žalostným úpadkem téměř se představuje duševní pokleslost země české. Jediná fakulta artistická žije ještě, neboli lépe řečeno, ona jediná nebyla potlačena. Několik málo žáků dřímajících asi při desíti prostředních profesorech; učitelé a žáci závodí v nedbalosti; po největší část roku není zkoušek; většina profesorů jsou starci, kteří nekonají svých čtení; představují pravověří utrakvistické v podobě nejnuznější a nejobmezenější, úzkostlivé a svéhlavé, nejisté a podhlídavé. Jsou velmi chudí, protože většina jejich důchodů byla zabavena; správa a obrana jejich skrovných příjmů zabírá všecku jejich horlivost; zastaralá pravidla, jimiž jsou vázáni, a žárlivost jejich kolegů překáží úsilí těch, kdož se odváží rušit tento hluboký spánek. Proto lidé nadaní, kteří zabloudili do této nekropole, Pašek z Vratu, Kornel ze Všehrd, později Brikcí ze Zlicka rychle ji opouštějí, aby v jiných úřadech upotřebili lépe svých schopností.“ (Konec samostatnosti české, 425)

V době kompaktát sami Pražané žádali Zikmunda, aby universitě byly vráceny statky, jež jí za revoluce (ve jménu Husova programu) byly odňaty. (Pekař, Žižka III, 311) To jsou smutné následky Husovy činnosti. „Po ovoci je poznáte.“ Praha, bývalé Atheny, dlouho musela být spokojena jen s fakultou artistickou. Ta byla jen průpravou k třem vyšším, jichž nebylo. Po více než sto letech teprve přišli jesuité, aby vzkřísili vysoké učení, Husem rozvrácené.

Zdroj: P. Blažej Ráček T. J., *Československé dějiny*, Praha 1948, str. 127–153

Zpracoval: Jakub Albert rexcz.blogspot.cz/.../nekolik-histori...

Doplnění:

Český Hus hřešil pýchou, německý Luther vztekáním, opilstvím a sexem s jeptiškou. PYŠNÝ „Husův blud spočívá v tom, že církev svatou prohlašuje výlučně za souhrn předurčených a že na tomto základě chce budovat i církevní zřízení. Sv. Augustin vždy pokládal reálnou bojující církev za společenství předurčených i předzvěděných.“

Pramen: Jan Sedlák: Mistr Jan Hus, s. 374–378 [Husova nauka](http://Husova.nauka)

www.lumendelumine.cz/index.php L: Předurčení jsou ti, o nichž Bůh ví (oni to neví), že zemřou v milosti posvěcující. O předzvěděných Bůh ví (oni to neví), že zemřou ve smrtelném hříchu a budou proto zavrženi. Blud, že oni ví, že zemřou v milosti posvěcující, je u 1/2 protestantů dodnes, říkají mu jistota spasení znovuzrozených. Brání jim v pokání. Existoval i v sektě farizeů, která odmítla Pána Ježíše Krista. Satanistům brání v pokání také bludná víra, - oni věří v jistotu svého zavržení.

Někdo může být Bohu věrným dlouhá desetiletí, ale pak zpsychne ve své např. papežské funkci a v pýše zemře a jde do pekla navěky. Předtím po celá desetiletí milionům lidí pomáhal k víře a lásce. Avšak jeho sluha, který mu čistil WC, mohl být naopak žijící ve smrtelných hříších, avšak před smrtí uvěřil, pokoril se, činil pokání a byl spasen v hodinu smrti.